ROMÂNIA
ÎNALTA CURTE DE CASAŢIE ŞI JUSTIŢIE
SECŢIA DE CONTENCIOS ADMINISTRATIV ŞI FISCAL

Decizia nr.5561 Dosar nr.25614/3/2008

Şedinţa publică de la 10 decembrie 2010

Preşedinte: Elena Canţăr - Judecător
Eugenia Marin - Judecător
Liliana Vişan - Judecător
Silvia Toma - Magistrat asistent

La data de 26.11.2010, s-a luat în examinare recursul declarat de Consiliul Naţional pentru Studierea Arhivelor Securităţii împotriva sentinţei nr. 4439 din 15.12.2009 a Curţii de Apel Bucureşti - Secţia a-VIII-a contencios administrativ şi fiscal.

Dezbaterile au fost consemnate în încheierea de la acea dată, ce face parte integrantă din prezenta hotărâre, când Înalta Curte, având nevoie de timp pentru a delibera a amânat pronunţarea succesiv la data de 03.12.2010 şi 10.12.2010, când a hotărât următoarele:

ÎNALTA CURTE

Asupra recursului de faţă;

Din examinarea lucrărilor din dosar, constată următoarele:

1.Prima instanţă

a)Cererea de chemare în judecată

Prin acţiunea înregistrată pe rolul Tribunalului Bucureşti - Secţia a IX-a Contencios Administrativ şi Fiscal la data de 30.06.2008 reclamantul Consiliul Naţional pentru Studierea Arhivelor Securităţii a solicitat constatarea existentei calităţii de colaborator al Securităţii în ceea ce-l priveşte pe pârâtul Lişinschi Andrei.

În motivarea acțiunii reclamantul a arătat că pârâtul a fost recrutat în calitate de colaborator la data de 11.06.1983, având numele conspirativ „George". S-a precizat că motivul recrutării l-a reprezentat supravegherea unei clase formată din 35 elevi pentru calificare în funcția de ofițeri electricieni pentru că în rândul acestora nu există nicio sursă de informare cu ajutorul căreia să fie cunoscuți elevii care eventual intenționează să fugă din țară, ascultă posturi de radio străine şi comentează asemenea emisiuni la şcoală, elevi care au rude în străinătate sau întrețin relații neoficiale cu cetățeni străini, precum şi comportarea la orele pe care le predau la acest curs în scopul luării unor măsuri preventive.

În raportul cu propunerea de recrutare în calitate de colaborator a pârâtului din data de 10.06.1983 se arată că acesta, cu ocazia contactărilor, a furnizat un număr de 3 Note informative de interes operativ pentru organele Securității, stabilind totodată ataşamentul acestuia pentru aceste organe şi față de patrie, iar în raportul cu privire la modul cum a decurs recrutarea se menționează că acesta a adus la cunoştință o serie de aspecte interesante pentru organele Securității.

Reclamantul a arătat că pârâtul a furnizat mai multe Note informative pe durata colaborării, printre acestea Nota din data de 25.12.1983 în care relatează despre o persoană pe care o cunoaşte de la începutul anului 1981 şi care s-a întâlnit cu un student străin cazat la blocurile studențeşti. Pârâtul a mai relatat despre întâlnirea dintre acest student şi alți doi cetățeni străini, unul dintre aceştia fiind comandantul unui remorcher, iar al doilea marinar.

În Nota informativă din data de 20.05.1984, pârâtul a relatat aspecte privind viața sa personală, iar în Nota informativă din 19.09.1984, a relatat o serie de ilegalități pe care le-a constatat mergând la o discotecă din cadrul restaurantului Potcoava de aur, ilegalități care constau în aceea că cele două barmanițe întrețin frecvent relații cu navigatori străini de la care cumpără diferite sume de dolari, bani care ulterior sunt plasați la navigatori români care efectuează voiaje în străinătate. La una dintre acestea mergeau acasă diferiți navigatori străini unde se făceau diferite

petreceri şi datorită acestor ilegalităţi aceasta şi-a schimbat trei autoturisme, ultimul fiind cumpărat cu suma de 130.000 lei.

Reclamantul a făcut referire şi la Nota din data de 01.09.1988 în care pârâtul a relatat că în urmă cu aproximativ 2 luni, în spatele Restaurantului Şiretul l-a surprins pe cetăţeanul .... cu un alt cetăţean în maşină (...) l-a întâlnit pe numitul (...) de pe tancul Brazi ce avea o maşină verde Dacia 1310 (...). Aceştia au lăsat maşina în faţa IPJ şi au coborât în spatele restaurantului (...) s-ar putea să fi intrat într-un bloc.

În Nota dată la 03.09.1988 pârâtul a relatat despre o persoană pe care în nenumărate rânduri a văzut-o transportând navigatori străini pe motocicleta cu ataş. Activitatea pârâtului a fost analizată prin Nota întocmită la data de 07.08.1987 în care se menţionează că el a fost de acord să colaboreze cu Securitatea şi că i s-au trasat sarcini precise pe lângă navigatorii şi străinii ce vin în Portul Galaţi, iar în Nota de analiză din 12.09.1988 s-a menţionat că pârâtul a furnizat 4 materiale informative care au fost exploatate după cum urmează: una la dosar de urmărire informativă „Călătorul", una la propunerea de atenţionare a unei persoane, una exploatată la alte servicii şi una la mapa anexă.

Reclamantul a susţinut că pârâtul a mai furnizat informaţii şi despre o persoană semnalată pentru comportament necorespunzător în timpul efectuării serviciului militar, în intervalul 1979 - 1980, arătând despre aceasta că este o persoană instabilă, fără prea mult discernământ juridic şi politic, fire visătoare şi interesat mai tot timpul de a ajunge în posesia unor reviste străine, bunuri şi obiecte de provenienţă străină. Despre soţia acestuia a relatat că este de profesie artist plastic, având şi ea unele idei fixe în ceea ce priveşte nivelul ridicat de viaţă şi modă din ţările occidentale.

Reclamantul a apreciat că informaţiile furnizate de către pârât organelor de Securitate au vizat îngrădirea următoarelor drepturi şi libertăţi fundamentale recunoscute şi garantate de legislaţia în vigoare la acea dată: dreptul la viaţă privată prevăzut de art.17 din Pactul Internaţional privind Drepturile Civile şi Politice, precum şi dreptul la libertatea de exprimare şi libertatea opiniilor prevăzute de art.28 din Constituţia României din 1965 şi art.19 din Pactul sus menţionat.

b) Întâmpinarea formulată în cauză

Pârâtul a formulat întâmpinare prin care a invocat excepția de neconstituționalitate a disp.art.8 lit.a și art.11 alin.1 din OUG 24/2008, iar pe fondul cauzei a solicitat respingerea acțiunii întrucât informațiile furnizate organelor de Securitate nu vizau îngrădirea unor drepturi și libertăți fundamentale recunoscute și garantate de legislația în vigoare la acea dată, ci se limitau doar la comunicări sumare despre aspecte care nu aveau legătură cu asemenea drepturi și libertăți.

Pârâtul a mai făcut referire la presiunile incredibile pe care le-a suportat, amenințările și șantajul la care a fost supus de lucrătorii Securității, toate acestea făcându-l să semneze angajamentul în anul 1983. În cazul în care nu ar fi acceptat acest angajament risca să fie dat afară din meseria pentru care s-a pregătit, semnarea angajamentului fiind realizată sub imperiul forței, profitându-se de starea materială și familială foarte dificilă prin care trecea în acel moment.

Pârâtul a susținut că din documentele aflate la dosar se poate constata caracterul minimal al pretinsei sale colaborări, definit de numărul redus de comunicări și de informațiile sumare conținute de aceste comunicări.

Prin încheierea din 5 decembrie 2008 Tribunalul București a dispus scoaterea de pe rol a cauzei și înaintarea la Curtea de Apel București.

c)Soluția primei instanțe

Prin sentința nr.4439 din 15 decembrie 2009 Curtea de Apel București-Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal respins, ca neîntemeiată, acțiunea formulată de reclamantul Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității, în contradictoriu cu pârâtul Lișinschi Andrei.

Pentru a pronunța această sentință, prima instanță a apreciat că având în vedere informațiile cuprinse în Notele informative menționate, care au fost reținute în Nota de Constatare nr.S/DI/1/895/05.06.2008, în cauză nu sunt îndeplinite cumulativ condițiile prevăzute de art.2 lit.b din OUG 24/2008 pentru a se constata calitatea pârâtului de colaborator al Securității.

Potrivit acestor dispoziții legale, colaborator al Securitățí este persoana care a furnizat informații, indiferent sub ce formă, precum note şi rapoarte scrise, relatări verbale consemnate de lucrătorii Securității prin care se denunțau activitățile sau atitudinile potrivnice regimului totalitar comunist şi care au vizat îngrădirea drepturilor şi libertăților fundamentale ale omului.

A reținut prima instanță că, în cauză nu este îndeplinită cea de-a doua condiție, în sensul că informațiile date de pârât nu denunțau activități sau atitudini potrivnice regimului totalitar comunist, ele referindu-se la numărul navigatorilor îmbarcați pe Remorcherul Suceveni 4, la existența unui parc de nave al AFDJ scoase din exploatare, la lipsa unei cantități de motorină necesară pentru aprovizionarea unui tanc, la faptul că nişte barmanițe întrețineau relații cu navigatori străini.

Mai mult, informațiile furnizate despre un pilot fluvial de la INF Navrom Galați au caracter pozitiv acesta fiind descris ca o persoană care la locul de muncă dă dovadă de multă seriozitate şi nu comentează negativ politica partidului şi statului.

Simplul fapt că o persoană s-a întâlnit cu cetățeni străini nu reprezintă o atitudine potrivnică regimului totalitar comunist.

Referitor la informațiile furnizate despre titularul dosarului de urmărire informativă, se constată că acestea au un caracter general, privesc firea şi discernământul juridic şi politic al acestuia, fără a se indica în mod concret date referitoare la aspectele menționate în Raportul cu propunerea de deschidere a dosarului din 05.04.1987 şi în Planul de combinație din 29.09.1988, respectiv date cu privire la intenția acestuia de a pleca ilegal din tară.

Cât priveşte ultima condiție care vizează îngrădirea drepturilor şi libertăților fundamentale ale omului, Curtea de apel a considerat că într-adevăr, în unele dintre informațiile furnizate de pârât sunt relatate aspecte din viața privată a unor persoane, dar atâta timp cât prin respectivele informații nu sunt denunțate activități sau atitudini potrivnice regimului totalitar comunist, ele nu se încadrează în categoria informațiilor în raport de care poate fi reținută calitatea unei persoane de colaborator al Securității.

2.Instanța de recurs

Împotriva acestei sentințe a declarat recurs Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității.

a) Motivele de recurs

În motivele de recurs s-a arătat că soluția instanței de fond este greșită, deoarece din notele informative rezultă că au fost furnizate organelor de securitate informații de natură a încălca drepturile fundamentale ale cetățenilor și care priveau denunțarea unor atitudini potrivnice regimului comunist, ceea ce se circumscrie noțiunii de colaborator al Securității.

S-a precizat că prin una dintre note a fost denunțată o persoană pentru că avea idei fixe în ceea ce privește nivelul ridicat de trai și modă din țările occidentale.

De asemenea, într-o altă notă a informat despre întâlnirea unui cetățean român cu un cetățean străin, care a avut consecințe, în sensul că s-a propus schimbarea locului de muncă al cetățeanului român.

Recurentul a susținut că și prin nota informativă din 3 septembrie 1988 pârâtul a informat despre un alt cetățean român care transporta cetățeni străini cu motocicleta.

b)Analiza motivelor de recurs

Înalta Curte, examinând motivele de recurs, actele cauzei și legislația aplicabilă, reține:

Pârâtul-intimat Lișinschi Andrei a semnat la 11 iunie 1983 un angajament de colaborare cu organele de Securitate.

În cadrul acestei colaborări a furnizat o serie de informații prin care a denunțat activități și atitudini potrivnice regimului comunist și care vizau îngrădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În acest sens arătăm că informațiile furnizate se circumscriu reperelor stabilite de statul comunist ca fiind activități sau atitudini potrivnice regimului comunist și în același timp erau de natură a îngrădi drepturile și libertățile fundamentale ale omului.

Astfel, pârâtul a afirmat despre numitul ....că era preocupat să ajungă în posesia unor reviste străine, bunuri și

obiecte de proveniență străină, că soția acestuia este preocupată de nivelul ridicat de viață şi modă din țările occidentale.

Într-o notă informativă (fila 55) a relatat că numitul .... a avut legături cu un student străin, indicând numele şi locul de cazare al acestuia, precum şi cu un cetățean iugoslav, comandant de navă.

În nota informativă semnată sub numele de cod „George" (FILA 59) a relatat despre .... că deținea valută pe care încerca să o comercializeze.

Toate notele analizate mai sus demonstrează că pârâtul a furnizat informații, cel mai adesea sub formă de note informative scrise prin care a denunțat relația unor cetățeni români cu cetățeni străini, deținători de valută, precum şi simpatia unor apropiați pentru valorile occidentale.

Toate acestea se constituie în activități sau atitudini potrivnice regimului totalitar comunist şi erau de natură a îngrădi drepturile şi libertățile fundamentale ale omului.

Trebuie precizat că pârâtul a furnizat şi note informative care nu aveau acest caracter, ci vizau nereguli în activitatea unor întreprinderi, dar care nu se pot circumscrie prevederilor art.2 alin.1 lit.b din O.U.G.nr.24/2008.

c) Soluția instanței de recurs

Însă elementele analizate în precedent sunt în sensul reglementării cuprinse în art.2 alin.1 lit.b din O.U.G.nr.24/2008, astfel că în baza art.312 Cod procedură civilă, recursul se va admite, se va modifica sentința şi se va admite acțiune.

PENTRU ACESTE MOTIVE
IN NUMELE LEGII
DECIDE:

Admite recursul declarat de Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității împotriva sentinței nr.4439 din 15 decembrie 2009 a Curții de Apel Bucureşti-Secția a VIII-a contencios administrativ şi fiscal.

Modifică sentința atacată, în sensul că admite acțiunea formulată de reclamantul Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității împotriva pârâtului Lişinschi Andrei.

Constată că pârâtul a avut calitatea de colaborator al Securității.

Irevocabilă.

Pronunțată, în şedință publică, astăzi 10 decembrie 2010.

JUDECĂTOR,	JUDECĂTOR,	JUDECĂTOR,
E.Cantăr	E.Marin	L.Vişan

MAGISTRAT ASISTENT,
S.Toma

Red. E.C.
Tehnored. N.G./6 ex.
Red.jud.fond CC.

ROMÂNIA
CURTEA DE APEL BUCUREŞTI
SECȚIA Cont. Adm.
Prezenta copie fiind conformă cu originalul aflat în dosarul acestei instanțe Nr. 2561/2/3/2008 se legalizează.
GREFIER ŞEF

S-a anulat chitanța/foaia de vărsământ Nr. ....
Scutit .... în sumă de .... lei
GREFIER ŞEF
Irevocabilă